

РАДНА СВЕСКА

ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

УЗ ЧИТАНКУ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

4

УЧЕНИКУ

Радна свеска ти олакшава усвајање градива из књижевности. Она прати текстове заступљене у читанци *Најлећша башћа*, омогућавајући ти да кроз самосталан рад утврђујеш знање. Решавајући различите типове задатака бићеш у могућности да провериш колико знаш. Задаци су разноврсни и различите тежине. Уколико ти је неки од њих тежак, немој да одустајеш. Прочитај задатак изнова и размисли још мало. Помоћ најпре потражи у читанци, јер се у њој крије одговор на већ ину постављених питања, као и решење већине задатака. Упорност се исплати, а највећа награда је стечено знање.

Ауторски тим

ОВО ЗНАМ

1. Шта је стих? Зокружки слово испред тачног одговора.

- а) Стих је песнички украс.
- б) Стих је врста лирске песме.
- в) Стих је један ред у песми.
- г) Стих је исто што и песма.

2. Допуни реченицу.

Лирска песма је кратко _____.

У њој песник исказује _____

3. Књижевне појмове повежи с њиховим одликама. Имај на уму да неке одлике могу бити заједничке.

ЛИРСКА ПЕСМА

- дијалог
- стих
- описивање
- строфа
- позорница
- приповедање

РОМАН

ДРАМСКИ ТЕКСТ

4. Наведи три народне лирске песме и три народне епске песме које су ти познате од раније.

НАРОДНЕ ЛИРСКЕ ПЕСМЕ _____

НАРОДНЕ ЕПСКЕ ПЕСМЕ _____

5. На линији поред наслова књижевног дела упиши о којој врсти народног прозног стваралаштва је реч.

„Чардак ни на небу ни на земљи“ _____

„Бик и зец“ _____

„Свети Сава и сељак без среће“ _____

„Баш-Челик“ _____

6. Пронађи и прецртај уљеза.

„Мишја моба“

„Иде санак
уз улицу“

„Орање Марка
Краљевића“

„Коњ и
магарац“

„Марко Краљевић
и бег Костадин“

7. Одговори на питања:

a) Књижевни ликови могу поседовати врлине и мане. Како називамо књижевне ликове код којих преовладавају врлине? _____

b) На основу чега разликујемо прозно дело од песме?

c) По чему се роман разликује од приповетке?

8. Линијом спој појмове са њиховим објашњењем.

• Књижевно дело писано као дијалог ликова и намењено извођењу на позорници.

ПОЗОРИШТЕ

• Место где се приказују позоришне представе.

ОПИСИВАЊЕ

• Сликовито приказивање природе, одређеног простора или живих бића.

СТРОФА

• Одређени број стихова који чине мисаону и ритмичку целину.

ДРАМСКИ ТЕКСТ

ЗАВИЧАЈНИ ДАНИ

ЈЕСЕН (Војислав Илић)

1. Из колико песничких слика се састоји песма „Јесен“? Наведи их.

2. Чије особине су приписане јесени?

3. С ким песник пореди јесен? Зашто?

4. Препиши речи које је песник употребио да би што верније приказао јесен.

5. Напиши речи које казују да се јесен може доживети чулом вида, чулом слуха, чулом мириза и чулом укуса.

6. Шта јесен доноси људима?

7. Допуни реченицу.

Песнички израз којим се особине људи дају предметима, природним појавама, животињама и биљкама зове се _____.

8. На основу цртежа описиши јесен.

9. Ако је тврдња тачна, иза ње упиши слово Т,
а ако тврдња није тачна, иза ње упиши слово Н.

Песник је речима сликовито описао јесен и кроз те слике природе
приказао своје унутрашње доживљаје, мисли и осећања. ДА НЕ

10. Напиши значење следећих речи:

васкрсне – _____ горда – _____ Ѯуд – _____

мамљиво – _____ пухор – _____ спокојно – _____

11. Описиши промене које се у природи догађају с доласком јесени.

ПОЗНА ЈЕСЕН (Иво Андрић)

1. О чему писац нарочито размишља кад пише о позној јесени?

2. Наброј слике којима писац описује позну јесен. Која ти се највише свиђа? Објасни зашто.

3. Којим речима писац појачава те слике?

4. Зашто је казао да влага „сипи, мили и продире у предмете“?

5. Какво расположење те обузима док читаши овај опис?

ЗИМА (Владислав Петковић Дис)

1. Поред сваке речи напиши реч с којом се у песми римује.

песама — _____

замирише — _____

ласте — _____

лако — _____

дува – _____

звезда — _____

дође – _____

школе — _____

2. Ако је тврђња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако тврђња није тачна иза ње упиши слово Н.

Описна песма је сликовито описивање природе, кроз које песник доноси своје унутрашње доживљаје, мисли и осећања. ДА НЕ

3. Уз реч зима можемо везати бројне приdevе. Неки од њих су овде наведени. Прецртај све приdevе који се не могу везати за доживљај зиме описан у песми „Зима“.

OKРУГЛНА

БЛАГА

НЕПРИЈАТЕЉСКА

ТОПЛА

KPATKA

БЕТРОВИТА

СНЕЖНА

ВЕСЕЛА

ДЪУТА

ХЛАДНА

СУРОВА

5. Опиши зиму како је види и доживљава дете.

6. Зашто се деца више радују зими него одрасли? Наведи три разлога.

1. разлог _____

2. разлог _____

3. разлог _____

7. Ако је тврдња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако тврдња није тачна иза ње упиши слово Н.

Зими се на све стране чује пој птица. —

Гнезда рода и ласта зими су празна. —

Деца не воле зиму, јер тада не могу да изађу из куће. —

Млада срца све подносе лако. —

Учитељ има топло срце. —

8. У наведеним строфама пронађи и подвуци поређења.

Отишле су и роде и ласте,

Оставиле своја празна гнезда,

Место биља сад снег само расте,

Сунце хладно ко велика звезда.

За нас децу није страшна зима,

Снег газимо сви весели тако,

С грудвама смо као с цветовима,

Млада срца све подносе лако.

9. Објасни стих: *Зима брзо за нас децу џрође.*

10. Препиши стихове у којима је дат опис природе.

ДВА МРАЗА (Лав Николајевич Толстој)

1. Зашто браћа из ове Толстојеве приче желе да сmrзавају људе?

2. У тексту пронађи шест описних придева. Упиши их на предвиђена поља.

3. Кога су све два мраза срела на путу? Заокружи слово испред тачних одговора.

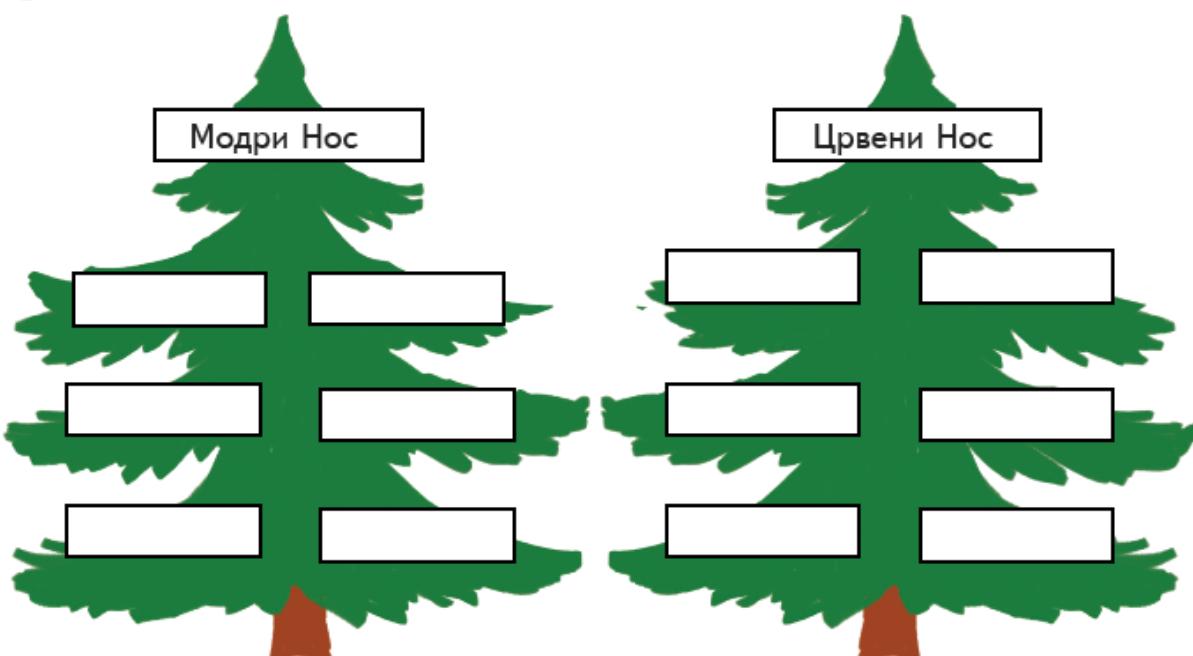
- a) Срела су децу на повратку из школе.
- б) Срела су богаташа.
- в) Срела су дечака који је залутао у шуми.
- г) Срела су сељака који је кренуо да сече дрва.

4. Заокружи ДА или НЕ.

Млађи брат је мудро поступио изабравши да сmrзне сељака, јер је сељак оскудно обучен, па га је лако сmrзнути.

ДА НЕ

5. На гране јела упиши особине главних ликова.

6. Спој изразе са њиховим значењем.

МЛАД И ЗЕЛЕН

НАМАЗАН СВИМ БОЈАМА

ПОЗЕЛЕНО ОД МУКЕ

• ВЕОМА БЕСАН

• НЕИСКУСАН

• ЛУКАВ, ИСКУСАН

7. Објасни значење мање познатих речи:

боровина _____

прапорац _____

скочањити _____

латити се _____

иверје _____

облица _____

8. Препиши именице из претходног задатка и одреди којој врсти припада свака од њих.

9. Како је ко одевен?

СЕЉАК _____

БОГАТАШ _____

10. Пronaђи у тексту четири речи којима је означено нешто умањено.

11. Шта је порука ове приче?

12. Овај задатак уради са другарицом/другом из клупе.

- а) Одаберите неколико реченица управног говора из текста „Два мраза“ и препишите их као да је реч о драмском тексту:

МОДРИ НОС: Брате, мразе Црвени Носе, хајде мало да се нашалимо, људе да смрзавамо!

ЦРВЕНИ НОС: Брате, мразе Модри Носе, ако ћеш људе да смрзавамо, онда нам не вреди шетати по чистом пољу.

- б) Поделите улоге и одглумите два мраза, према дијалогу који сте записали.

ПАУКОВО ДЕЛО (Десанка Максимовић)

1. Чија запажања, осећања и размишљања су приказана у овом тексту?

2. Са ким је упоређен паук?

3. Зашто песникиња не жели да поцепа паукову мрежу?

4. Шта је паук уткао у своје дело? Напиши стихове који нам то казују.

5. Са ким је песникиња упоредила паука? Зашто?

6. Објасни како разумеш следеће стихове:

Обазрем се још једном
Иза грања на њега,
И видим како и он
За мном се обазрео.

7. Напиши како се ти осећаш после успешно обављеног посла.

ПТИЦЕ КОСОВЧИЦЕ (Момчило Мошо Одаловић)

1. Колико строфа има ова песма? А колико стихова?

2. Изабери и препиши четири стиха на основу којих сазнајемо какво расположење влада у песми.

3. Како разумеш следеће стихове?

Неко нам отео гнездо,
а много, много боли –
kad се изгуби оно
што се највише воли.

4. Зашто је песник изabrao да опише баш птице косовчице како су остале без гнезда?

5. Потруди се да сазнаш што више о Косову у прошлости и данас. Питај родитеље или потражи у енциклопедијама, а затим забележи најважнија сазнања.

КОСОВО НЕКАДА _____

КОСОВО САДА _____

ВРАБАЦ И ЛАСТЕ (Лав Николајевич Толстој)

1. Ако је тврдња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако тврдња није тачна, иза ње упиши слово Н.

Врабац је себи направио гнездо. —

Врабац се уселио у напуштено гнездо. —

Врабац је ушао у ластавичје гнездо. —

2. Попуни табелу. Разврстај наведене особине које поседују врабац и ласта.

непромишљеност

осветољубивост

безбрижност

немар

неопрезност

солидарност

промишљеност

марљивост

ВРАБАЦ	ЛАСТЕ

3. Пронађи у тексту и препиши латиницом све реченице у којима се помиње врапчево цвркутање.

4. Где се налазило гнездо ласта? Заокружи тачан одговор.

- а) Налазило се на дрвету.
- б) Налазило се на димњаку.
- в) Налазило се испод стрехе.

5. Које грешке је направио врабац? Наведи их.

- а) _____
- б) _____
- в) _____

6. Како је врабац настрадао?

7. Како ти баниш своје гнездо? Наведи неколико примера.

ПЕСМА О ЦВЕТУ (Бранко Мильковић)

1. Одговори на питања.

а) Коме је посвећена ова песма?

б) О коме песник заправо говори када говори о цвету?

в) Зашто ова песма не припада описним лирским песмама?

2. Упореди тек процветали цвет и тек рођено дете. Шта они могу да раде?
А шта не могу?

ДЕТЕ		ЦВЕТ	
МОЖЕ	НЕ МОЖЕ	МОЖЕ	НЕ МОЖЕ

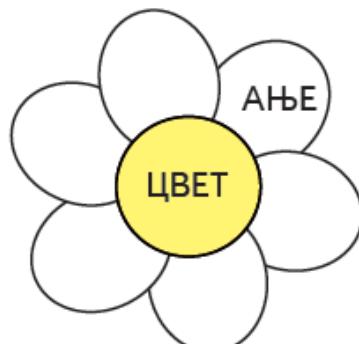
3. Заокружи ДА или НЕ.

У „Песми о цвету“ осећа се дивљење према новорођеном бићу и свему ономе што оно може.

ДА НЕ

4. Напиши поруку маленом цвету.

5. Упиши у латице различите наставке захваљујући којима ће реч ЦВЕТ бити претворена у нове именице, придеве или глаголе.

ЗАВИЧАЈУ (Добрица Ерић)

1. Са чиме песник изједначава свој завичај? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) са цветом лепшим од руже и булке
- б) са плодном њивом
- в) са речном бујицом
- г) са непроходном чаробном шумом

2. Наведи три жеље које би садржала твоја здравица завичају.

4. Објасни значења мање познатих речи:

љуљка – _____

трпеза – _____

калемити – _____

булка – _____

5. Шта наведеним стиховима песник жели свом завичају и људима у њему?

Хлебови ти нарасли
ко брда
Река млека
поплавила крда!

6. Према задатом плану усмено описи свој завичај.

- Назив области у којој се налази твој завичај
- Кратак осврт на прошлост твог завичаја
- Знаменити људи који су у њему рођени
- Опис природних лепота твог завичаја
- Осећања која у теби буди завичај

МОЛИТВА ЗА МАМУ (Момчило Момо Одаловић)

1. Допуни реченице.

а) Молитва се од здравице разликује по томе што се молитвом исказују

а здравицом _____

б) Наслов песме Момчила Одаловића гласи „Молитва за маму“ зато што

в) Прва два стиха целој песми дају _____ тон, јер из њих
сазнајемо да _____

2. Рима је гласовно подударање слогова на крају стиха, али може бити и гласовно подударање завршних слогова речи у оквиру истог стиха. У једној од строфа ове песме имамо чак три примера римовања у оквиру стиха. Пронађи и препиши ту строфу. Другом бојом истакни речи које се римују.

3. Заокружи све оно са чим се у првој строфи пореди вредност мајке.

ТРИ СПЛАВА

СУНЦЕ БЕЛО

СВЕ ПЛАНЕТЕ

ЖИТНА ЊИВА

ВЕДРО НЕБО

ЖИЧА

ТРИ УЛИЦЕ

ОКУЋНИЦА

ЦАРСКА КРУНА

ТОНА СРЕЋЕ

ЦАРИЧИНА ОГРЛИЦА

ЦЕЛО СЕЛО

ОРДЕЊЕ

КИЛО СЕТЕ

ПРВА ТРЕШЊА

4. Линијом повежи стихове с њиховим значењем.

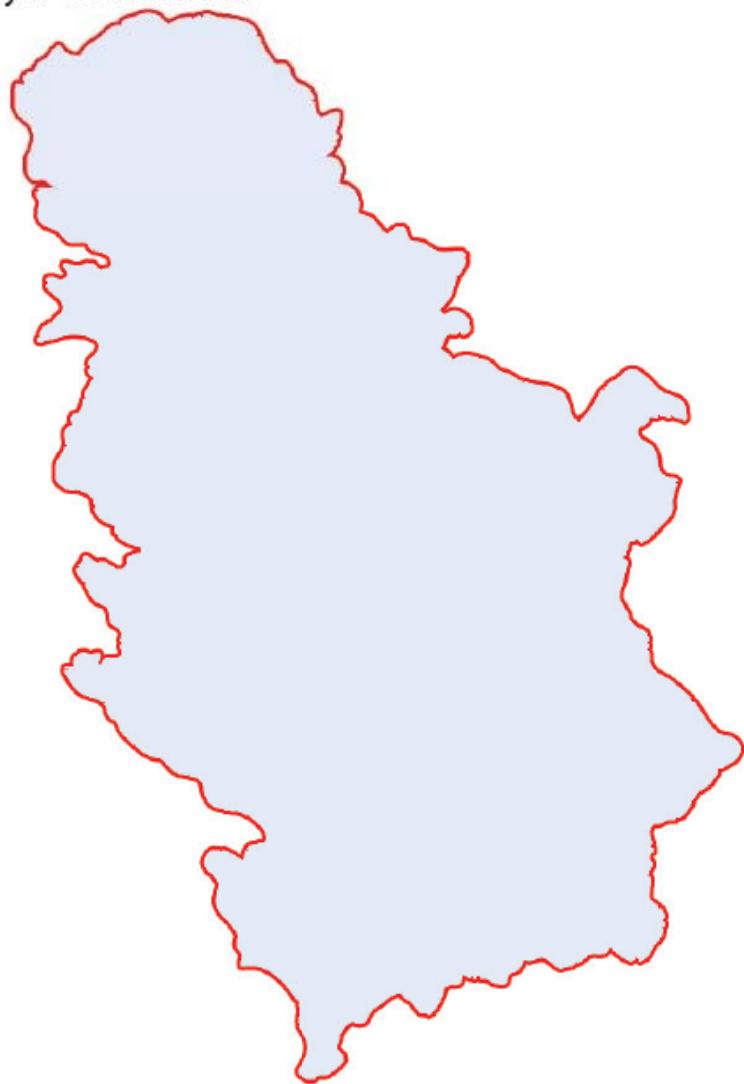
„Све заставе и све јелке,
окићене, озвездане...“

- Све војне параде и све шуме.
- Све освојене планинске врхове.
- Све нове године и остале државне празнике.

5. Објасни изреку:

Ђурђев данак – хајдучки сасћанак, Мићров данак – хајдучки расћанак.

6. На карти Србије пронађи место свим географским појмовима који се у песми помињу и обележи их.

КОСМОНАУТСКА ПЕСМА (Мирослав Антић)

1. Попуни укрштеницу и на линији испод ње упиши решење.

1.	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2.	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3.	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4.	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5.	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
6.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
7.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
8.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
9.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☒	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

1. Дијалог
2. Усамљеност
3. Отац
4. Омашка
5. Свемир
6. Особина истакнута у овој песми
7. Супротно од старости
8. Особа мушких пола
9. Супротно од лажи

Решење: _____

2. У делима наших древних писаца можемо срести реч РЕСНИК која означава свемир, односно украшено (урешено) небо. Заокружи слова испред речи које такође означавају свемир.

- а) васељена
- б) универзум
- в) универсал
- г) космос
- д) космодром

3. Ако је тврђња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако тврђња није тачна, иза ње упиши слово Н.

Отац и син разговарају искрено и када је све како треба и када нешто није у реду. —

Син оцу прећуткује важне догађаје из свог живота. —

Дечаку су довољни шетња крај реке и стисак очеве руке да се лакше избори са проблемима који га притискају. —

На прагу прве младости дечак је увек безбрежан и весео. —

Тата и син имају неки свој космос. —

4. Лирски субјекат каже да зла и добра ломе у њему кости.

а) Каква су то зла и добра која дечаку ломе кости?

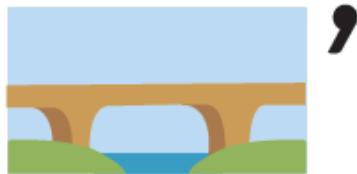
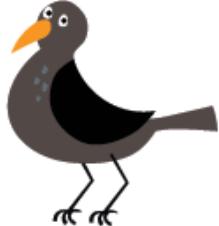
б) На који начин се он штити од тога?

в) Како се ти понашаш када проблеми које одрастање доноси почну тебе да ломе?

5. Како је описан космос који су отац и син створили за себе? Латиницом препиши стихове који о томе говоре.

6. Опиши космос који припада теби и некој теби блиској старијој особи, на коју се увек можеш ослонити. Обрати пажњу на то да су део тог свемира и ваша осећања.

7. На линији испод ребуса упиши његово решење.

,

Решење: _____

МЈЕСЕЦ И ЊЕГОВА БАКА (Бранко Ђорђевић)

1. Где живе Мјесец и његова бака?

2. Зашто је њихова кућа обасјана тако јаком светлошћу?

3. Шта воли Мјесец?

4. Зашто у коси носи звездани прах?

5. На кога те Мјесец подсећа?

6. Због чега се бака лјути на свог унука?

7. На који начин бака изражава љубав према свом унуку?

8. Кога је бака сматрала кривцем за понашање свог ункука?

9. Зашто је бака бацила прут?

10. Заокружи особине које има Мјесец у овој песми.

НЕМИРАН

НЕОПРЕЗАН

УМОРАН

БРЗ

ЛЕЊ

ХРАБАР

РАДОЗНАО

НЕСТАШАН

ПОСЛУШАН

ДЕТЕКТИВСКО СРЦЕ (Весна Алексић)

1. Одговори на питања.

а) Шта је роман? _____

б) Како се зове роман из којег је преузет одломак назван „Детективско срце“?

в) Шта је пасус? _____

2. Писаним словима латинице препиши један пасус.

3. Објасни значења мање познатих речи:

аматер – _____

графит – _____

пројектил – _____

хеклати – _____

завапити – _____

трачак – _____

4. Ако је тврдња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако тврдња није тачна, иза ње упиши слово Н.

„Детективско срце“ је испричано у трећем лицу.

ДА НЕ

Главни јунаци овог одломка су Јелена и Ђоле.

ДА НЕ

Јелена и Ђоле су сестра и брат.

ДА НЕ

Јанко и Марко су браћа која се стално туку.

ДА НЕ

Баба-Гина чува Ђолета кад његови родитељи нису код куће.

ДА НЕ

5. На који начин је баба-Гина у Ђолетовом животу задужена за уметност?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Баба-Гина учи Ђолета да црта, како би поправио оцену из ликовне културе.
- б) Баба-Гина Ђолету даје часове свирања флауте.
- в) Баба-Гина уместо Ђолета слуша радио-драме за децу, па му их после препричава.
- г) Баба-Гина зна много песама напамет, па их рецитује Ђолету.

6. Попуни табелу. Разврстај наведене особине.

мудрост	несналажљивост	пристрасност
осветољубивост	проницљивост	наивност
неправичност	непопустљивост	доброта

БАБА-ГИНА	ГОСПОЂА ЖАНА	ЈЕЛЕНА И ЂОЛЕ

7. Шта сазнајеш о Јелени Шуман читајући ову причу?

8. Зашто овај одломак носи наслов „Детективско срце“?

9. Ко је на фотографији? Повежи линијом фотографију и њен тачан опис.

- Агата Кристи, ауторка текста „Детективско срце“.
- Агата Кристи, писац детективских романа.
- Агата Кристи, јунакиња приче „Детективско срце“.

10. Реши шифровану поруку. (Кључ за дешифровање је реч ГЕРМАНИКУС, чија слова су замењена редним бројем који заузимају у речи.)

Д2Т28Т7В108О 103Ц2 ——————

В2106А АЛ28107Ћ ——————

ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

1. Наведи три разлике у описивању јесени у песми „Јесен“ Војислава Илић и у тексту „Позна јесен“ Иве Андрића.

6

2. Одговори на питање.

4

Шта је персонификација? _____

3. Заокружи ДА или НЕ.

3

Модри Нос је име књижевног јунака, па се зато обе речи имена пишу великим почетним словом.

ДА

НЕ

4. Заокружи наслове родољубивих песама.

3

„Птице косовчице“

„Зима“

„Пауково дело“

„Јесен“

„Отаџбина је наша очевина“

„Завичај“

5. Разврстај бројеве (12, 1, 7, 2)

8

Број строфа песме „Отаџбина је наша очевина“.

Колико има мразева у Толстојевој причи?

Колико цветова се помиње у песми коју је Бранко Миљковић посветио свом синовцу?

У колико сати се емитује радио-драма коју баба-Гина слуша уместо Ђолета?

БОДОВИ

20–24

Браво!

15–19

Имаш солидно
знање!

10–14

Добро се
сналазиш!

5–9

Може то
и боље!

0–4

Време је
за буђење!

НАРОДНО БЛАГО

НАРОДНО СТВАРАЛАШТВО

ПОСЛОВИЦЕ

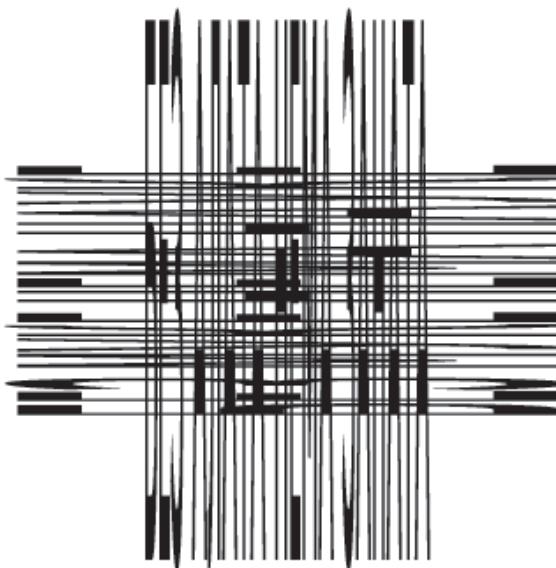
Ако коза лаже, рог не лаже.
Без збора нема договора.
Без труда нема ни задовољства.
Боље је своје јаје него туђа кокош.
Вјеран друг најбољи друг.
Где нема рада, ту невоља влада.
Договор кућу гради.
Знање је право имање.
Ко другоме јаму копа, сам у њу пада.
Ко зло чини и дочекаће га.
Лако је говорити, али је тешко творити.

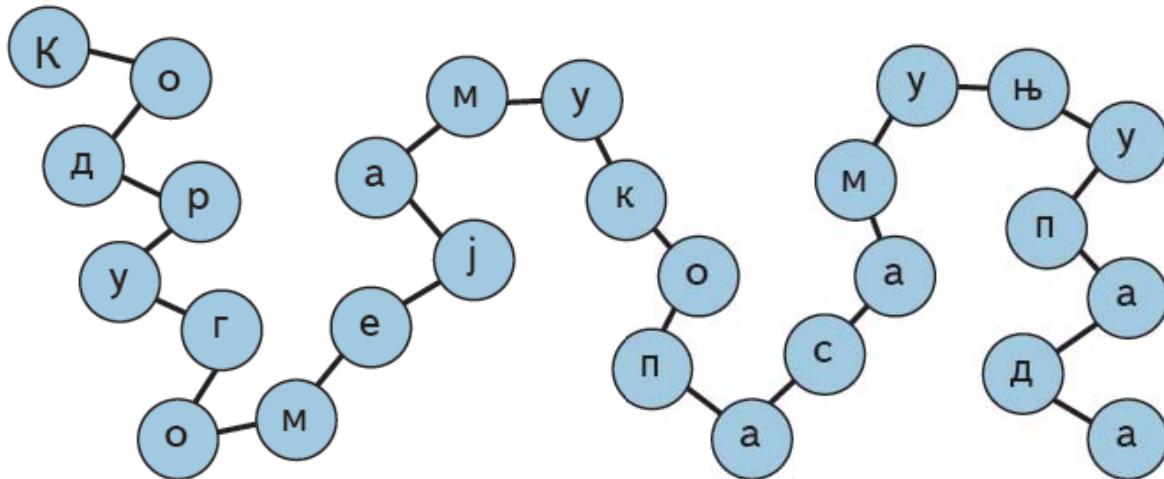
1. Допуни пословице и изреке.

Ако не почнеш, нећеш _____
Ако их не можеш победити, _____
Боље је у колиби певати _____
Вук длаку мења, _____
Гвожђе се кује _____
Два пута мери, _____

2. У плетеници су скријене две пословице. Откриј их и напиши.

3. Прочитај и напиши пословицу.

БРЗАЛИЦЕ

4. Изговори брзо, брже и најбрже.

Лежи куја жута украй жута пута.

Заклопац и подподклопач.

Миш уз пушку, миш низ пушку.

Пита Петар Павла: Пошто, Павле, пар патака?

Свака сврака скака на два крака.

Чоканчићем ћеш ме, чоканчићем ћу те!

Четири чавчића на чунчићу чучећи ћијучу.

Шаш деветерошаш, како се раздеветерошашио!

ЗАГОНЕТКЕ

5. Поред сваке загонетке напиши одгонетку.

Највише зна, а најмање говори.

Преде, а ништа не напреде.

Брат и сестра родише се,
вазда скупа путоваше,
један другог не виђеше.

6. Спој сваку загонетку с одговарајућом одгонетком.

Ја се зовем куку и руз.
Без мене вам куку и леле.

Бијело је сир није, репато је,
миш није, со лиже, во није.

Роге има, коза није, траву пасе,
овца није, самар носи, коњ није.

Мање од мака, а дигне јунака.

Озго плоча, оздо плоча,
а у среди живо мрда.

7. Мрежу написаних слова допуни самогласницима **о, о, о, а, а, о, а, и, е, е, у, о, е, о, а, и, е**, тако да добијеш једну народну загонетку.

Ц | р | н | | | к | | | | в | | ч | |

 | | | | | | | | | | | |

з | | | м | лъ | | | | | | | | | |

НАРОДНА ПОРЕЂЕЊА

8. Допуни народна поређења.

Румен као _____. Ђути као _____. Љут као _____. _____

Слажу се као _____.

Провео се као _____.

Држи га као _____.

Чува га као _____.

ЖЕНИДБА ВРАПЦА ПОДУНАВЦА (Шаљива народна песма)

1. Допуни реченицу.

У овој песми се говори о _____

2. Шта је у овој песми необично?

3. Ко су господа сватови? Наведи их.

4. На шта је Сјеница упозоравала сватове? Зашто?

5. Ко је покварио свадбено весеље? Шта се догодило са сватовима?

6. Зашто врабац младожења није бранио своју девојку Сјеницу?

7. Шта ти је најсмешније у овој песми?

8. Покушај да завршиш песму другачије.

МЕЂЕД, СВИЊА И ЛИСИЦА (Народна прича о животињама)

1. Ко су јунаци ове приче?

2. Шта су се они договорили?

3. Ко није поштовао договор?

4. Због чега се лисица наљутила? Шта им је рекла?

5. Шта је међед предложио свињи?

6. Кога је лисица позвала у помоћ?

7. Како су се провели међед и свиња?

8. Које људске особине су приписане овим животињама?

9. По чему се лисица из ове приче разликује од лисице из басне?

ВЕТАР И СУНЦЕ (Народна приповетка)

1. О чему се говори у овој народној причи?

2. Због чега су се расправљали Сунце и Северац?

3. Шта су се договорили Сунце и Северац?

4. Како се Северац понашао према путнику?

5. Шта је радио путник док је Северац беснео?

6. Кад је путник скинуо свој огртач? Ко му је помогао?

7. Објасни како разумеш Сунчеве речи: „Милошћу и добротом може се много више урадити него љутњом“.

8. На основу разговора и поступака, напиши шта мислиш о:

Сунцу _____

Северцу _____

ЈЕТРВИЦА АДАМСКО КОЛЕНО (Народна лирско-епска песма)

1. Кome Винка оставља на чување свог сина Мирка?

2. Којим речима се Винка обраћа Ковиљки?

3. Како се Ковиљка понаша према Мирку, а како према свом сину Маринку?

4. Које особине поседује Ковиљка? Наведи их.

5. Како се песма завршава?

6. Шта је порука ове песме?

7. Ако је тврђња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако тврђња није тачна, иза ње упиши слово Н.

У лирско-епским песмама опевани су велики јунаци наше историје. __

Лирско-епске песме се од епских разликују по томе што су у њима наглашена осећања ликова. __

Лирско-епске песме имају неке особине лирских и неке особине епских песама. __

У лирско-епским песмама нема ликова, нити радње. __

8. Објасни мање познате речи.

јетрва – _____

аманет – _____

сокак – _____

везир – _____

војевати – _____

9. Објасни израз адамско колено.

10. Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Ковиљка је Мирку маћеха.
б) Мирку је Ковиљка јетрвица.
в) Ковиљка је Мирку стрина.

11. Који је најпотреснији део народне песме „Јетрвица адамско колено“?
Препиши стихове.

12. Замисли да си на Мирковом месту. Опиши свој сусрет са стрином по повратку из рата.

НАЈБОЉЕ ЗАДУЖБИНЕ (Народна прича)

1. Колико тематских целина има прича „Најбоље задужбине“?

2. Шта је богаташима саветовао Свети Сава?

3. На који начин се могу подизати задужбине?

4. Која добра дела су урадили богаташи?

5. Зашто се Свети Сава посебно радовао оном што је урадио млађи
богаташ?

6. Напиши чија је ово задужбина.

Где се она налази?

7. Напиши назив неке задужбине која се налази у твом месту или околини.
Чија је то задужбина?

9. Опиши неко добро дело које се може сматрати задужбином.

10. Распитај се о грађевинама које су племенити људи у прошлости поклонили свом народу. Овде нацртај или залепи фотографију неке од тих грађевина и напиши основне податке.

На цртежу/фотографији је _____

То је задужбина _____

МИЛОШ У ЛАТИНИМА (Народна епска песма)

1. Допуни реченице тако што ћеш преписати један од понуђених наставака који се налазе испод линије.

Песма „Милош у Латинима“ је

-
- лирска песма чији аутор нам је познат.
 - народна епска песма.
 - народна балада.
-

2. Прочитај стихове и напиши зашто је Милош Обилић отишао међу Латине.

Када славни српски кнез Лазаре
Посла зета Милош-Обилића
У Латине да купи хараче:
Латини га дивно дочекаше...

3. Ко су Латини поменути у стиховима?
-
-

4. Преbroј слогове неколико случајно одабраних стихова песме „Милош у Латинима“. Сви они имају исти број слогова.

a) Заокружи број који нам казује колико има слогова у сваком стиху.

12

20

5

10

6

9

7

11

8

b) Допуни реченицу.

Епске народне песме углавном имају стих од _____ слогова који се због тога назива _____.

5. У каквом су сродству према епској поезији и народном предању кнез Лазар и Милош Обилић. Заокружи слово испред тачног одговора.

- a) отац и син
b) таст и зет

- b) деда и унук
g) браћа од стрица

6. Линијом повежи речи с њиховим значењем.

студено

• од стакла

чардак

• веома хладно

срчали

• супругин отац

јазија

• писмо

таст

• спратна кућа

7. Чиме су Латини хтели да задиве Милоша?

8. Поред сваког манастира напиши чија је задужбина.

Ђурђеви Ступови

Хиландар

Сопоћани

Папраћа

Високи Дечани

Раваница

9. Где се налази манастир Хиландар?

10. У народним епским песмама често се пренаглашавају снага и издржљивост главног јунака. То је посебно уочљиво у песмама о Краљевићу Марку. Поред овог јунака, Милош Обилић, као омиљени јунак наших старих гуслара, најчешће је приказиван с тим претеривањима. Пronаћи у песми доказе за то.

1. доказ _____

2. доказ _____

12. Због чега је Милош доспео у тамницу?

13. Препиши стихове којима се Милош обраћа Кости Циганину.

14. Објасни како су Милош и Коста постали побратими.

15. На који начин је кнез Лазар избавио зета?

16. Истражи, па запиши.

а) Напиши неколико реченица о кнезу Лазару.

б) Шта на основу предања знаш о Милошу Обилићу?

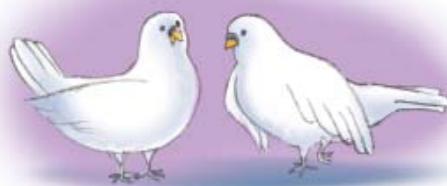
17. Подели песму на неколико целина. Свакој од тих целина дај наслов.
Одреди место радње и ликове који у њој учествују.

18. Који манастир се налази у твом завичају?

ПЕПЕЉУГА (Народна бајка)

1. Народна бајка „Пепељуга“ састављена је од делова, тематских целина. Покушај да препознаш и издвојиш те целине. Свакој целини дај наслов.

2. Укратко препричај целину која ти се највише допада.

3. Наведи ликове из бајке „Пепељуга“.

4. Који ликови представљају добро? Који ликови представљају зло?

5. Наведи особине ликова који представљају:

добро _____

зло _____

6. Ко је Пепељуга? Које је њено право име?

7. Како је Пепељуга остала без мајке?

8. Напиши како се маћеха понашала према Пепељузи.

9. Ко је Пепељуги помагао у обављању послова?

10. Када је Пепељуга изгубила папучу? Ко је пронашао њену папучу?

11. Шта је одлучио царевић?

12. Опиши сусрет маћехе и царевића.

13. Како је царевић пронашао Пепељугу?

14. Како се завршава бајка?

15. Наведи разлику између народних и ауторских бајки.

16. Пронађи у бајци по један пример за сваки модел управног говора и препиши реченице латиницом.

1. модел _____

2. модел _____

3. модел _____

17. Пронађи и прочитај бајку „Пепељуга“ Шарла Пероа и упореди је с нашом народном бајком. Наведи разлике.

Народна бајка „ПЕПЕЉУГА“

„ПЕПЕЉУГА“ Шарла Пероа

ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

1. Наброј народне умотворине.

5

2. Зашто се називају народним?

2

3. Ко је сакупљао и записивао народне умотворине?

1

4. У кружић испред наведених примера напиши одговарајући број.

5

Без труда нема ни задовољства.

2 брзалица

Проши конац кроз покровац.

1 пословица

Гром те убио!

4 питалица

Питали сељани вука:

5 загонетка

— Бојиш ли се паса?

3 клетва

— Не бојим, али ми није мило да на мене лају.

Два локвања око пања.

5. Шта су приче о животињама?

3

6. Допуни реченицу.

3

Народне бајке су _____

7. Којим речима најчешће почињу бајке?

2

8. Поред назлова народних песама упиши назив врсте којој припадају.

3

„Милош у Латинима“ _____

„Женидба Врапца Подунавца“ _____

„Јетрвица адамско колено“ _____

БОДОВИ

20–24

Браво!

15–19

Имаш солидно
знање!

10–14

Добро се
сналазиш!

5–9

Може то
и боље!

0–4

Време је
за буђење!

РЕЧИ ЉУБАВИ И ПРИЈАТЕЉСТВА

ПРВА ЉУБАВ (Мирослав Антић)

1. Допуни реченце.

Љубавне песме су лирске песме _____

У њима су опеване _____

2. У седмом делу ове песме рима се јавља повремено. Понађи речи које се римују с наведеним речима.

бора – _____

прати – _____

свет – _____

ври – _____

3. Колико стихова имају најкраће строфе, а колико имају најдуже у седмом делу песме?

4. Препиши писаним ћириличким словима најдужу

строфу осмог дела песме „Прва љубав“.

6. Напиши писамце својој симпатији. Нека порука садржи најмање три, а највише пет реченица. Писмо украси цртежом.

46

A large pink rectangular frame with a heart at each corner, intended for writing a love letter. The frame is positioned below the question about writing a letter to a crush.

НАЈЉУБАВНИЈА ПЕСМА (Мирослав Антић)

1. Препиши стихове који се понављају.

2. Одговори на питања.

а) Како разумеш стихове из претходног задатка?

б) Шта се постиже њиховим понављањем на почетку и крају песме?

в) Која је тема ове песме?

3. Срце иза тачне тврдње обој црвено, а срце иза нетачне тврдње обој црно.

Луткама и пајацима су откинуте главе.

Неко само прича о својој љубави.

Неко три дана не може да ручи.

Неко само ћути и гледа кроз прозор.

Кроз прозор се види село у пролеће.

4. Са чиме се може упоредити призор који се види кроз прозор? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Може се упоредити са уметничком сликом.
б) Може се упоредити с прецизним описом позне јесени.
в) Може се упоредити с осећањима лирског субјекта.

5. Опиши понашање залубљене особе.

ПРВА ЉУБАВ (Бранислав Нушић)

1. Шта је тема ове приче?

2. Ко приповеда о свом детињству?

3. Због чега се дечак залубљује баш у Персу?

4. Како је дечак исказао љубав? Објасни.

5. Шта је дечак радио да би га Перса заволела?

6. Шта су се њих двоје договорили?

7. Како је завршен њихов договор?

8. Како је поступила Персина мајка?

9. Шта је смешно у овој причи?

10. Из којег књижевног дела Бранислава Нушића је преузет одломак насловљен „Прва љубав“? Заокружи слово испред тачног одговора.
- a) Реч је о одломку из комедије *Сумњиво лице*.
 - б) То је одломак из романа *Хајдуци*.
 - в) Одломак је преузет из *Аушобиографије*.
 - г) Одломак је део Нушићевог романа *Прва љубав*.

11. Попуни табелу тако што ћеш уписати по три придева којима би се могли описати ликови.

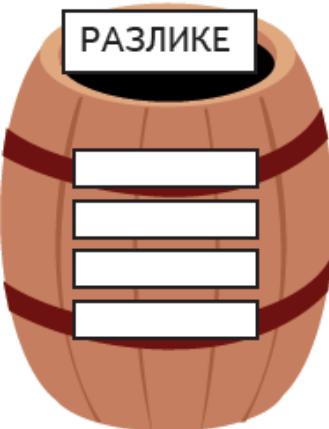
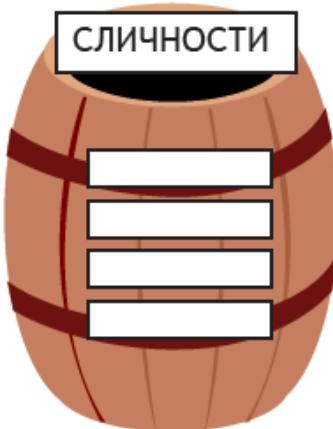
ПРИПОВЕДАЧ	ПЕРСА

12. Заокружи слику средства којим су заљубљена деца хтела да се отрују.

13. Из одломка „Прва љубав“ препиши две узвичне, две упитне и две обавештајне реченице.

14. Упореди овај одломак са истоименом песмом Мирослава Антића. Уочи сличности и разлике и забележи их.

ЉУБАВ (Алексије Марјановић)

1. Како се понашају девојчице и дечаци када су заљубљени?

а) Наведи три примера из песме „Љубав“ Алексија Марјановића.

Први пример: _____

Други пример: _____

Трећи пример: _____

б) Наведи три примера уочена у свом окружењу.

Први пример: _____

Други пример: _____

Трећи пример: _____

2. Читајући свако друго слово, откриј реченицу којом су кроз генерације задирквани школски другови и другарице међу којима постоје симпатије.

А К Р О С С И Е П Т Ј У Л Ч М Е З Т

Љ А Ц Ј Б С Х Е А В Њ О Ђ Л Ш И

Решење: _____

3. Како деца у песми крше бонтон (лепо понашање)?

4. Шта су *Илијада* и *Одисеја*? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) То су наслови два обимна књижевна дела настала у далекој прошлости.

б) То су заљубљени дечак и девојчица из песме „Љубав“.

в) То је несрећни љубавни пар из давних времена.

5. Објасни шта значи када се каже да се неко некоме мота по глави.

СТАКЛАРЕВА ЉУБАВ (Гроздана Олујић)

1. Зашто је отац збуњено погледао кад му је син рекао: „Кад порастем и ја ћу постати стаклар“?

2. О чему је дечак сањарио?

3. Када је дечак промрмљао у себи: „Не начиним ли ноћас стаклени цвет прозрачнији од мехура сапунице, више никад нећу крочити у стаклару“?

4. Шта се десило једне ноћи? Чиме је био опчињен дечак док је дувао у стаклену масу?

5. Кога представља Светлоока? Опиши је.

6. Објасни шта је све чинило дечака срећним.

7. Кад је Светлоока изговорила: „Љубав је крхкија од стакла“?

8. Кад и како је нестала Светлоока?

9. Напиши своје утиске о овој причи.

СТАРИ КИШОБРАН и КАД БИ МЕНИ ДАЛИ ЈЕДАН ДАН

1. На линији поред наслова песме, напиши име њеног аутора.

„Стари кишобран“ _____

„Кад би мени дали један дан“ _____

2. Која осећања преовладавају на почетку песме „Стари кишобран“?
Заокружи слова испред тачних одговора.

- a) срећа b) сета в) радост
г) туга д) стид ђ) усамљеност

3. Допуни реченице.

Реч хепиенд означава _____. _____.

Она је преузета из _____.

4. Зашто се Анин позив у шетњу по киши доживљава као срећан завршетак једног досадног дана?

5. Пажљиво прочитај песме „Стари кишобран“ и „Кад би мени дали један дан“.

- a) Одреди која од ове две песме припада љубавним лирским песмама.

- б) На основу чега то закључујеш? _____

6. Уочи сличности између Филипа из песме „Стари кишобран“ и „некога“ о коме пева Мирослав Антић у „Најљубавнијој песми“.

7. Како се ти орасположиш током кишних дана? Шта тада радиш?

8. Поред љубави, шта је најбољи лек против усамљености?

9. У песми „Кад би мени дали један дан“ честа су понављања. Препиши стихове који се понављају.

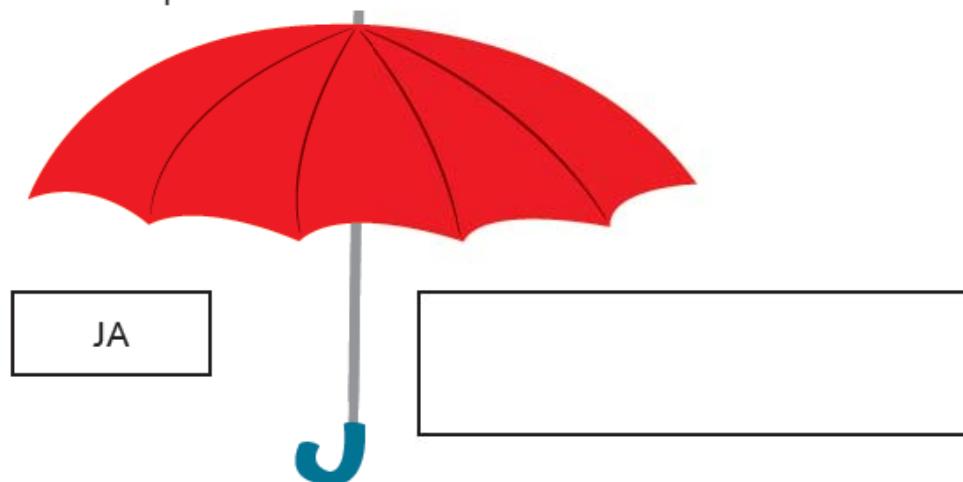
10. Зашто се о незнанацу чије се пријатељство прижељкује говори као о неком ко је *добр*, а случајно сам?

11. Како се може поделити дан, а како кишобран?

12. Како се ти понашаш када желиш да задобијеш нечије поверење?

13. Испод кишобрана напиши имена или надимке оних са којима би радо да поделиш кишобран.

ВИОЛИНА (Мирослав Демак)

1. Ко се помиње у тексту „Виолина“?

2. Ко је главни лик?

3. Како је изгледао стари музичар док је свирао? Опиши га.

4. Када је виолиниста долазио међу људе?

5. Шта је виолиниста доносио људима?

6. Ко су били музичареви пријатељи?

7. Шта је виолиниста рекао пре него што је последњи пут склопио очи?

Препиши латиницом виолинистине речи.

8. Кome је музичар наменио своју виолину? Кome је оставио најлепше песме?

9. Око чега су се препирали музичареви пријатељи? Како су се осећали након дуге препирке?

10. Шта су одлучили сликар и песник? Зашто?

11. Наведи кога су уметници срели на свом путовању.

12. Кome је поклоњена музичарева виолина? Зашто?

13. Шта су уметници препознали у дечаковом свирању?

БОСОНОГИ И НЕБО (Бранислав Црнчевић)

1. Ко је Босоноги? Опиши га.

2. По чему се Босоноги разликовао од друге деце?

3. Заокружи ДА или НЕ.

Босоноги је лагао. ДА НЕ

Босоноги је маштао. ДА НЕ

4. Ко није волео Босоногог? Зашто?

5. О чему ти машташ? Опиши неко своје маштање.

6. У тексту „Босоноги и небо“ пронађи реченице којим се изражавају: радозналост, одушевљење, узбуђење, страх и неверица. Исте реченице препиши на линије.

7. Међу понуђеним осећањима заокружи црвеном бојицом она осећања која је Босоноги будио код својих другова.

ОДУШЕВЉЕЊЕ

СТРАХ

РАЗДРАГАНОСТ

БЕС

РАЗОЧАРЕЊЕ

ТУГУ

ДИВЉЕЊЕ

ЗАВИСТ

УСХИЋЕЊЕ

ЉУТЊУ

НЕПОВЕРЕЊЕ

8. Шта ти мислиш о Босоногом? Шта ти се у његовим поступцима допада, а шта не?

9. Прича о Босоногом састоји се из више целина.

а) Свакој целини је дат наслов, али су им измешана места. У квадратић испред назива упиши његов редни број, пратећи како се радња развијала у причи.

- У потрази за брдом
- Поверење у Босоногог
- Болесни дуд
- Босоноги је запалио море
- Заборављено име
- Пољубац за небо

б) О свакој целини напиши по две реченице.

СТЕФАНОВО ДРВО (Светлана Велмар-Јанковић)

1. О чему се говори у овој причи?

2. Зашто је мајка повела Стефана у шуму?

3. Како се Стефан осећао кад је зашао дубоко у шуму?

4. Како је изгледало Стефаново дрво? Опиши га.

5. О чему су разговарали Стефан и човечуљак, чувар дрвета?

6. Шта је шумски дух саветовао дечаку? Шта му је обећао Стефан?

ДАЈ МИ КРИЛА ЈЕДАН КРУГ (Владимир Андрић)

1. Објасни зашто дечаку требају крила.

2. Куда дечак жели да отптује?

3. Шта жели да види? Шта жели да сазна?

4. Шта од кога дечак тражи? Спој линијом сваку реч из колоне А, са одговарајућом речи из колоне Б.

А

море

ласта

зец

риба

свитац

небо

Б

• уши

• фењер

• звезде

• крила

• пераја

• барку

5. Допуни реченицу.

Дечак жели да ослушае _____.

6. Која строфа ове песме ти се највише допада? Зашто?

ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

1. Одговори на питања.

8

а) Зашто је стакларев син заволео очев занат?

б) На основу чега су пријатељи старог виолинисте закључили коме треба да поклоне његову виолину?

в) Ко је помогао Стефану да се ослободи прстена који му је стезао срце?

г) Зашто су браћа из приче о Босоногом остала будна целеу ноћ?

2. Од чега би опис љубави и љубавних јада био дужи?

2

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Опис би био дужи од гладне године.

б) Био би дужи од романа.

в) Опис би био дужи од *Бескрајне ћриче*.

г) Опис би био дужи од *Илијаде* и *Одисеје*.

3. Ако је тврђња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако тврђња није тачна, иза ње упиши слово Н.

4

У љубави су два и два често пет. —

Да би се говорило о љубави мора се употребити реч „љубав“. —

Бранислава Нушића буре подсећа на прву љубав. —

Мали стаклар је направио фигуру од стакла која може да хода и говори. —

4. Спој називе дела са ликовима који се помињу у њима.

3

СТАРИ КИШОБРАН

Перса и Бранислав

ВИОЛИНА

Ана и Филип

ПРВА ЉУБАВ

писац и сликар

5. Допуни реченице.

6

Босоноги је рекао да је _____ море и да је
_____ небо.

Персин отац је предавао _____ Браниславу Нушићу,
дечаку који је тај предмет _____ знао.

Пепељуга је трећег дана у цркву дошла у _____ хальини.
Стари виолиниста је рекао пријатељима да његову виолину поклоне
_____.

6. Наведи разлику између ауторске и народне бајке.

2

7. Прича о Стефану говори о детињству деспота Стефана Лазаревића.
Како су се звали његови родитељи?

4

8. Зашто лирски субјекат у песми „Дај ми крила један круг“ тражи од
мора барку? Заокружи слово испред тачног одговора.

2

- a) Да би отпутовао на суседно острво.
б) Да би се отиснуо у нове авантуре.
в) Да би се провозао морем.

9. Заокружи ДА или НЕ.

2

Стаклар је изгубио своју љубав јер се понео грубо
према Светлоокој.

ДА НЕ

БОДОВИ

27–33

Браво!

20–26

Имаш солидно
знање!

13–19

Добро се
сналазиш!

6–12

Може то
и боље!

0–5

Време је
за буђење!

МАЛИ ТЕАТАР

ПОДЕЛА УЛОГА (Гвидо Тарталја)

1. Допуни реченицу:

Редитељ је особа која

2. Коју улогу нико није хтео да прихвати? Зашто?

3. Шта је девојчица шапнула редитељу?

4. Када су дечаци пожелели улогу коју су раније одбијали?

5. Како се завршава овај драмски текст? Зашто су дечаци остали покуњени?

СЛАВА (Дејан Алексић)

1. Ко слави Свети Распост Преподобни? Заокружи слово испред тачног одговора.
 - a) То је слава коју славе Игор и његови школски другови.
 - b) То је слава Игорових родитеља.
 - c) Страхиња слави Свети Распост Преподобни.
2. Ако је тврђња тачна иза ње упиши слово Т, а ако је тврђња нетачна иза ње упиши слово Н.
Радња овог драмског текста се одвија у рану јесен. —
Лица у овом драмском тексту су Страхиња и његови родитељи. —
Место радње је Страхињина соба. —
Сва лица седе за трпезом код Игора на слави. —
Игорова мама је обећала да ће направити торту у облику школског звона. —
Буку у стану изазвао је Страхињин тата, померајући клавир. —

3. Линијом повежи израз с његовим значењем.

ОБЕСИТИ О КЛИН

• говорити отворено

ОБРАТИ БОСТАН

• престати да очекујеш

КАД НА ВРБИ РОДИ ГРОЖЊЕ

• оклевати, околишити

ОКАЧИТИ МАЧКУ О РЕП

• лоше проћи

КРУЖИТИ КАО КИША
ОКО КРАГУЈЕВЦА

• никада

БИТИ БЕЗ ДЛАКЕ НА ЈЕЗИКУ

• престати с нечим

4. Нацртај пригодне поклоне који се дарују за следеће славе:

СВЕТИ РАСПОСТ ПРЕПОДОБНИ

СВЕТА МУЧЕНИЦА ЛЕКТИРА

5. Како се зове главна спортска дисциплина на славском такмичењу?

6. Зашто се Свети Распост Преподобни и Света Мученица Лектира славе истовремено?

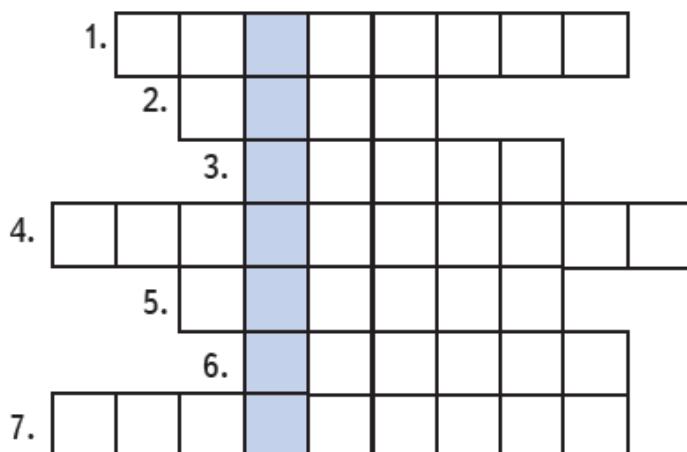
7. Ко је смислио славу Света Мученица Лектира? Зашто је та слава смишљена?

8. На који начин Света Мученица Лектира гуши Страхињине верске слободе?

9. Реши ребус.

10. Реши укрштеницу.

1. Главни јунак драмског текста „Слава“.
2. Једина женска улога у овом драмском тексту.
3. Наслов драмског текста Дејана Алексића.
4. Какав је Свети Распост?
5. Популаран спорт.
6. Светитељ.
7. Девети месец.

KAD PROLEĆE DOĐE (Ljiljana Krstić)

1. Nabroj lica koja se pojavljuju u ovom dramskom tekstu.

2. Gde se odvija radnja ovog igrokaza?

Zaokruži slovo ispred tačnog odgovora.

- a) Na izletu u šumi.
- b) U učionici.
- c) Na ulici ispred škole.
- d) U Zvezdanovoj kući.

3. Odgovori na pitanja.

- a) Kako saznajemo ko je u Zvezdanovom odeljenju zaljubljen?

- b) Šta je Vlada naveo nastavnici kao razlog za svoje kašnjenje na čas?

- c) Zbog čega je, zapravo, Vlada zakasnio na čas?

- d) Kako je nastavnica doznaла pravi razlog Vladinog zakašnjenja?

4. Pusti mašti na volju i napravi svoj prolećni raspored časova.

PONEDELJAK	UTORAK	SREDA	ČETVRTAK	PETAK

ПЕПЕЉУГА (Александар Поповић)

1. Укратко препричај српску народну бајку „Пепељуга“.

2. Шта је драма?

3. Поред тога што се бајка разликује од драмског текста по својим формалним особинама, Поповићева „Пепељуга“ се од истоимене јунакиње народне бајке разликује својим понашањем и особинама. Заокружи особине које припадају Пепељуги из драмског текста.

ГОРДОСТ

ДУХОВИТОСТ

СКРОМНОСТ

НАИВНОСТ

ДОМИШЉАТОСТ

МУДРОСТ

4. Пепељугина маћеха има две кћери. Наведи по једну њихову особину и прешиши одломак који твоје мишљење потврђује.

ПЕПИНА

Особина: _____

Одломак _____

РОЗА

Особина: _____

Одломак: _____

5. Која од сестара има бољи карактер? Образложи свој одговор.

6. Уочи сличности између маћехе из бајке и маћехе из драмског текста.

7. Каква је улога хора у драмском делу „Пепељуга“?

8. Каква осећања у теби буди овај драмски текст?

9. Препиши најсмешнији део „Пепељуге“?

10. Пепина на најнеочекиванијим местима користи речи *у бесшрага*, због чега испада смешна. Напиши дијалог између Розе и Пепине на огради, додајући Пепининим репликама речи *у бесшрага*, тако да испадне смешна.

11. На који начин је Александар Поповић осавременио познату бајку?

ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

1. Линијом спој називе драмских текстова са њиховим ауторима.

4

„Пепељуга“

„Слава“

„Кад пролеће дође“

„Подела улога“

• Дејан Алексић

• Гвидо Тарталја

• Љиљана Крстић

• Александар Поповић

2. Одговори на питања.

Због чега су дечаци сви одједном пожелели да глуме магарца?

8

За шта се припрема Страхиња бацајући школску торбу?

Зашто Маја није дошла на састанак са Владом?

Ко се допада Рози?

3. Ако је тврдња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако тврдња није тачна, иза ње упиши слово Н.

6

Драмски текстови нису погодни за извођење на сцени. __

Дидаскалије су упутства која писац даје редитељу и глумцима. __

Дидаскалије се још називају и реморкери. __

4. Шта је предвиђено за среду према пролећном распореду часова?

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Предвиђено је пет часова физичког.

2

б) Према распореду се иде на излет у природу.

в) Према распореду су рађање ветра и бујање росе.

5. Наведи три разлике између драмског текста „Пепељуга“ и истоимене народне бајке.

6

1. _____

2. _____

3. _____

БОДОВИ

21–26

Браво!

15–20

Имаш солидно
знање!

9–14

Добро се
сналазиш!

4–8

Може то
и боље!

0–3

Време је
за буђење!

СВЕ ЈЕ ТО ДОМОВИНА

ОТАЦБИНА (Драгица Ужарева)

1. Ниједна песма није толико дугачка да би у њу могло да стане све што чини отаџбину. Међу понуђеним појмовима пронађи и заокружи оне који су поменути у песми „Отаџбина“.

ЦВЕЋЕ

СУНЦЕ

СВИЦИ

ВИОЛИНА

РАВАНИЦА

ХАРМОНИКА

ПЕТКОВИЦА

ГОЛУБАЦ

2. Допуни реченице.

Панчићева оморика је дрво које је открио _____
и највише је има на планини _____

Ушће Саве у Дунав се налази _____

Манастир Раваница је задужбина _____

Смедерево је изградио _____ и тај град претворио у српску престоницу.

3. Како разумеш стих: *Ошаџбина шо су свици?*

4. Свест о томе шта је отаџбина не добијамо само чулом вида. Које утиске о отаџбини, на основу прочитане песме, добијамо чулом слуха и чулом мириза?

ЧУЛО СЛУХА: _____

ЧУЛО МИРИСА: _____

5. Допиши песму. Самостално напиши строфи којом ћеш исказати шта је за тебе отаџбина.

ВЛАСИНСКО ЈЕЗЕРО

1. Ако је тврдња тачна иза ње упиши слово Т, а ако је тврдња нетачна, иза ње упиши слово Н.

Текст „Власинско језеро“ приповедан је у првом лицу. —

Приповедач у овом тексту је мува Радица. —

О Власинском језеру и околини сазнајемо од Росуље Смиљке. —

Росуља Смиљка је билька месождерка. —

Бильке месождерке воле да једу ситну дивљач. —

2. Одговори на питања.

а) Где се налази Власинско језеро?

б) Колика је дубина овог језера?

в) Како је настало Власинско језеро?

3. Шта су плутајућа острва? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Плутајућа острва су тресетно земљиште које је испливало на површину воде.

б) Зачарана острва осуђена на вечно лутање зовемо плутајућим острвима.

в) То су острва из бајке.

4. Пронађи и прецртај уљеза.

Образложи свој избор.

ЧУЧУК СТАНА

1. Поред речи упиши њихово значење.

јатаган – _____

кубура – _____

чакшире – _____

одора – _____

чучук – _____

2. Одговори на питања.

а) Зашто су родитељи Стану и њене сестре облачили у мушки одећу?

б) Како су се звале Станине сестре и брат?

в) Колико је година имала Чучук Стана када је упознала Хајдук Вељка?

г) Због чега се ово девојче супротставило Хајдук Вељку?

- д) Колико је пута Чучук Стана била рањена?
- _____
3. Ако је тврђња тачна, заокружи ДА, а ако је тврђња нетачна, заокружи НЕ.

Стана је Хајдук Вељка први пут срела крај Дунава, близу Ђердапа.

ДА НЕ

Чучук Стана је премрла од страха када је видела Хајдук Вељка.

ДА НЕ

Хајдук Вељку се допала Чучук Стана јер је срамежљива и умиљата.

ДА НЕ

Хајдук Вељко је запросио Чучук Стану обасувши је дукатима.

ДА НЕ

4. Шта се десило са Чучук Станом након смрти њеног првог мужа?

ЈЕЛИСАВЕТА НАЧИЋ

1. Ко је Јелисавета Начић? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) прва Српкиња међу архитектама
- б) прва српска сликарка
- в) прва српска књижевница
- г) прва лекарка у Србији

2. Допуни реченице.

Јелисавета Начић је рођена у последњим минутима _____.

Отац јој је био _____ и имао је посед
_____. Новац предвиђен
за Јелисаветин мираз потрошио је
_____.

3. Заокружи објекте које је у Београду пројектовала Јелисавета Начић.

МАЛИ КАЛЕМЕГДАН

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

ХОТЕЛ „МОСКВА“

ОШ „КРАЉ ПЕТАР“

ГЛАВНА ПОШТА

4. Шта је писало на Теразијском славолуку који је пројектовала ова умна жена?

_____.

5. Чиме се бавила Јелисавета Начић током Првог светског рата, пре но што је послата у логор?

_____.

_____.

_____.

6. Где је живела Јелисавета по изласку из логора?

_____.

_____.

_____.

КСЕНИЈА АТАНАСИЈЕВИЋ

1. По чему је позната Ксенија Атанасијевић. Заокружи тачне одговоре.
- a) По томе што је прва жена која је докторирала на Универзитету у Београду.
 - b) По томе што је прва жена која се у Србији бавила астрономијом.
 - c) По томе што је прва жена у Србији која је предавала на факултету.
 - d) Она је прва Српкиња чије су слике излагане у светским музејима.

2. Одговори на питања

a) Чиме се бавио Ксенијин отац, а чиме њена маћеха?

b) Како су се они звали?

b) Ко је био најбољи пријатељ Ксеније Атанасијевић?

3. Прецртај особине које није поседовала Ксенија Атанасијевић.

ЖИВАХНА

ТИХА

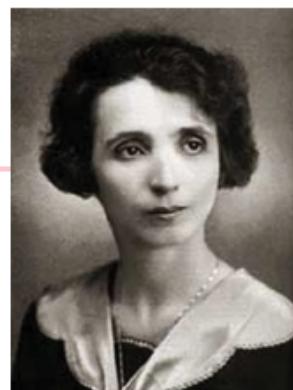
НЕСТАШНА

ПОВУЧЕНА

ВЕСЕЛА

ЗАМИШЉЕНА

4. Опиши понашање чувеног филозофа Бранислава Петронијевића према својим студентима.
- _____
- _____
- _____

5. За шта се залагала Ксенија Атанасијевић?
- _____
- _____
- _____

6. Кроз какве је неприлике прошла ова жена?

Неприлике у миру: _____

Неприлике у рату: _____

МНОГО ФИНА БАЛЕРИНА

1. Повежи изразе са њиховим значењем.

ДАСКЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ

ПАСТИ С КРУШКЕ

НАЋИ СЕ У
НЕОБРАНОМ ГРОЖЂУ

НАВОДИТИ ВОДУ
НА СВОЈУ ВОДЕНИЦУ

- бити сметен, несналажљив
- радити у своју корист
- позориште, позоришна сцена
- бити у неволи

2. Која је све интересовања имала Марија Магазиновић. Заокружи слова испред тачних одговора.

а) модерни балет	б) клизање на леду
б) свирање флауте	в) филозофија
в) архитектура	ж) новинарство
г) библиотекарство	з) политика
д) сликарство	

3. Где је рођена Мага Магазиновић?

4. Зашто се породица Магазиновића преселила у Београд?

5. Како се код мале Марије развила љубав према позоришту?

6. С којим циљем је Марија Магазиновић отишла у Немачку?

7. Чиме се све бавила Мага Магазиновић по повратку из иностранства?

Заокружи слова поред тачних одговора.

- а) Отворила је школу глуме.
- б) Основала је балетску школу.
- в) Предавала је филозофију у Првој женској гимназији.
- г) Била је професорка балета на Музичкој академији.
- д) Предавала је немачки у гимназији.

ЗНАМЕНИТЕ ЖЕНЕ ТВОГ КРАЈА

1. Наброј знамените жене свог краја и наведи по чиму их памтимо.

2. Опиши укратко живот знамените жени твог завичаја.

ИЗ ЖИВОТА ЗНАМЕНИТИХ ЉУДИ

1. Пронађи у школској библиотеци књиге о животу и раду знаменитих људи.

2. Прочитане књиге:

3. Одабрана књига:

4. Писац:

5. Укратко препричај одабрану књигу.

ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

1. Које три Мораве протичу кроз Србију? Заокружи слово испред тачног одговора. 2
- a) Велика Морава, Западна Морава и Јужна Морава.
б) Велика Морава, Средња Морава и Мала Морава.
в) Велика Морава, Источна Морава и Западна Морава.
-
2. Одговори на питања. 4
- Где је станиште биљке росуље? _____
- По чему је необична биљка росуља? _____
-
3. Допуни реченице. 6
- Родитељи су Чучук Стани и њеним сестрама облачили мушку одећу јер _____.
- Чучук Стана је умрла 1849. године у _____.
Од своје петнаесте године до смрти, ова храбра жена се борила против _____.
-
4. Напиши где су се након завршених студија даље усавршавале знамените Српкиње. 4
- Ксенија Атанасијевић – _____
- Марија Магазиновић – _____
-
5. Ако је тврђња тачна иза ње упиши слово Т, а ако није тачна, упиши слово Н. 6
- Јелисавета Начић је новац који су њени родитељи наменили за њену удају искористила да плати школовање. —
- Ксенију Атанасијевић отац и мајеха нису подржали у одлуци да се школује. —
- Марија Магазиновић је рођена у Београду. —

БОДОВИ

18–22

Браво!

13–17

Имаш солидно знање!

9–12

Добро се сналазиш!

4–8

Може то и боље!

0–3

Време је за буђење!

ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ

РУЖНО ПАЧЕ (Ханс Кристијан Андерсен)

1. Шта је паче доживело у једној породици?

2. Које непријатности је паче доживљавало у току свог одрастања?

3. Када је паче постало срећно и задовољно?

4. Како паче изражава своју радост?

5. Због чега су деца највише волела новог лабуда?

6. Препиши део бајке који ти се највише допада.

ТРНОВА РУЖИЦА (Браћа Грим)

1. Шта је ауторска бајка?

2. Прочитане ауторске бајке:

3. Наброј све ликове који се појављују у бајци „Трнова Ружица“.

4. Издвој стварне ликове.

5. Шта је све у „Трновој Ружици“ нестварно?

6. Напиши другачији завршетак ове бајке.

BESKRAJNA PRIČA (Mihael Ende)

1. Ispričaj svoju priču bez kraja.

UVODNI DEO ili UVOD _____

GLAVNI DEO ili RAZRADA _____

ZAVRŠNI DEO ili ZAKLJUČAK

МАЛИ ПРИНЦ и АЛИСА У ЗЕМЉИ ЧУДА

1. Наброј главне разлике између романа и приче.

2. Где је Мали Принц схватио да су љубав и пријатељство вредности без којих се не може живети? Заокружи слово испред тачног одговора.

- a) Схватио је то на својој планети.
б) Схватио је по доласку на планету Земљу.
в) Схватио је то на својим лутањима по космосу.
г) Никада није схватио тако нешто.

3. Ако је тврдња тачна, иза ње упиши слово Т, а ако није тачна, упиши слово Н.

Лисица је објаснила Малом Принцу шта значи припитомити некога. —

Мали Принц је престао да воли своју ружу кад је сазнао да она није једина на свету, као што је тврдила. —

Лисица се код Малог Принца распитује има ли на његовој планети ловаца. —

Мали Принц од Лисице сазнаје да човек само срцем добро види. —

4. Шта је све Алиса видела падајући у дубине бунара? (Заокружи.)

полице с књигама

кључ

теглу мармеладе

ћуп

дурбин

географске карте

сладолед

слике

5. Линијом спој предмете које Алиса проналази с придевима који их описују.

КЉУЧИЋ

• свежи

СТОЧИЋ

• ниска

БАШТА

• златни

ЗАВЕСА

• најлепша

ВОДОСКОЦИ

• стаклени

САДРЖАЈ

Ово знам 3

ЗАВИЧАЈНИ ДАНИ

Јесен – Војислав Илић	6
Позна јесен – Иво Андрић	8
Зима – Владислав Петковић Дис.....	9
Два мраза – Лав Николајевич Толстој.....	11
Пауково дело – Десанка Максимовић	14
Птице косовчице – Момчило Мошо Одаловић	15
Врабац и ласте – Лав Николајевич Толстој	16
Песма о цвету – Бранко Мильковић	17
Завичају – Добрица Ерић	18
Молитва за маму – Момчило Мошо Одаловић	19
Космонаутска песма – Мирослав Антић	21
Мјесец и његова бака – Бранко Ђопић	23
Детективско срце – Весна Алексић	24
Провери своје знање	26

НАРОДНО БЛАГО

Народно стваралаштво	28
Женидба врапца Подунавца – шаљива народна песма	31
Међед, свиња и лисица – Народна прича о животињама	32
Ветар и сунце – Народна приповетка	33
Јетрвица адамско колено – Народна песма	34
Најбоље задужбине – Народна приповетка	36
Милош у Латинима – Народна песма	38
Пепељуга – Народна бајка	41
Провери своје знање	44

РЕЧИ ЉУБАВИ И ПРИЈАТЕЉСТВА

Прва љубав – Мирослав Антић	46
Најљубавнија песма – Мирослав Антић	47
Прва љубав (одломак из Аутобиографије) – Бранислав Нушић	48
Љубав – Алексије Марјановић	50
Стакларева љубав – Гроздана Олујић	51
Стари кишобран и Кад би мени дали један дан	53
Виолина – Мирослав Демак	55
Босоноги и небо – Бранислав Црнчевић	57
Стефаново дрво – Светлана Велмар Јанковић	59
Дај ми крила један круг – Владимир Андрић	60
Провери своје знање	61

МАЛИ ТЕАТАР

Подела улога – Гвидо Тарталја	64
Слава – Дејан Алексић	65
Кад пролеће дође – Љиљана Крстић	67
Пепељуга – Александар Поповић	68
Провери своје знање	70

СВЕ ЈЕ ТО ДОМОВИНА

Отаџбина – Драгица Ужарева	72
Власинско језеро – Школарац 3 бр. 178	73
Чучук Стана – Школарац 4 бр. 217	74
Јелисавета Начић – Школарац 4 бр. 220	75
Кеснија Атанасијевић – Школарац 4 бр. 197	76
Много фина балерина – Школарац 4 бр. 194	77
Знамените жене твог краја	78
Из живота знаменитих људи	79
Провери своје знање	80

ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ

Ружно паче – Ханс Кристијан Андерсен	82
Трнова Ружица – Браћа Грим.....	83
Бескрајна прича – Михаел Енде.....	84
Мали Принц и Алиса у земљи чуда	85

РАДНА СВЕСКА из српског језика уз читанку за четврти разред основне школе

Друго издање
2023. година

Ауторски тим НОВЕ ШКОЛЕ:
Драгица Ивановић
Милица Ђук

Илустрације и дизајн:
Марија Стојисављевић
Горан Витановић

Рецензенти:
проф. др Тихомир Петровић, Педагошки факултет у Сомбору
Ивана Обрадовић, професор разредне наставе, ОШ „Влада Аксентијевић“ у Београду
Весна Радонић, педагог, ОШ „Краљ Петар Први“ у Београду

Уредник:
Тодор Ђук

Штампа:
Alpha Print d.o.o., Београд (Земун)

Тираж:
3000

Издавач:
 НОВА ШКОЛА д.о.о.
Београд, Љубостињска 2

ISBN 978-86-6225-074-2

© Нова школа 2023. Сва права задржана

СИР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:811.163.41(075.2)(076.1)

ЂУК, Милица, 1945-

Радна свеска из српског језика : уз Читанку
за четврти разред основне школе / [ауторски
тим Милица Ђук, Драгица Ивановић] ;
[илустрације Марија Стојисављевић, Горан
Витановић]. - 2. изд. - Београд : Нова школа,
2023 (Београд : Alpha print). - 85 стр. : илустр.
; 28 см

Податак о ауторкама преузет из колофона. -
Тираж 3.000.

ISBN 978-86-6225-074-2

1. Ивановић, Драгица, 1971- [аутор]

COBISS.SR-ID 122936329

Министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије одобрио је издавање и
употребу овог уџбеника у четвртом разреду основне школе решењем број 650-02-00171/2021-07
од 27. 10. 2021. године.